

Maakuntien rekrytointipolitiikka väliaikaishallinnon aikana sekä rekrytointi maakuntien valtakunnallisiin palvelukeskuksiin

Hallituksen esityksen HE 15/2017 vp mukaan maakuntauudistuksessa sovelletaan liikkeenluovutusperiaatetta kaikissa niissä tilanteissa, joissa maakunnille siirtyy tehtäviä ja henkilöstöä. Kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy liikkeenluovutusperiaatteen mukaisesti maakuntien palvelukseen siirtyvien tehtäviensä mukana.

Maakuntauudistuksen merkittävyys ja laajuus sekä palvelujen jatkuvuuden välttämättömyys huomioon ottaen, on tärkeää, että jo käynnistysvaiheessa pystytään käyttämään hyväksi jo olemassa oleva osaaminen ja kokemus. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon jo rekrytointivaiheessa noudatettava liikkeenluovutuksen periaate, jonka mukaan kunnista ja kuntayhtymistä maakuntiin siirtyviä tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy maakuntien palvelukseen.

Maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset

Maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset ovat osakeyhtiötä, jotka valtio perustaa. Valtio suorittaa perustamistoimenpiteet, joista käytännössä vastaavat perustamiseen valitut organisaatiot. Tilakeskuksen perustaa Senaatti-kiinteistöt. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen sekä ICT-palvelukeskuksen perustaa ELY-keskusten ja TE-toimistojen Keha-keskus. Käytännössä nämä toimijat osoittavat väliaikaisesti omia resurssejaan perustamistehtävien toteutukseen sekä lisäksi yhtiöille rekrytoidaan käynnistysvaiheen minimihenkilöstö.

Ennen maakuntalain voimaantuloa palvelukeskuksiin sovelletaan osakeyhtiölakia sekä valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annettua lakia sekä valtion omistajapolitiikkaa koskevaa valtioneuvoston periaatepäätöstä. Palvelukeskukset ovat tehtävänsä puolesta luokiteltavissa erityistehtävää toteuttaviksi yhtiöiksi.

Valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 3 §:n 2 momentin mukaan eduskunnan suostumusta ei tarvita, jos valtio merkitsee osake-enemmistön perustettavassa yhtiössä. Mainitun lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, että valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee asiat, jotka koskevat valtion osakepääomasijoituksia ja muita oman pääoman ehtoisia sijoituksia valtioneuromistisiin yhtiöihin ja valtion osakkuusyhtiöihin.

Palvelukeskusyhtiöt perustetaan valtion kokonaan omistamiksi osakeyhtiöiksi ja osakkeet luovutetaan myöhemmin voimaanpanolain mukaisesti maakunnille 1.1.2019 mennessä. Palvelukeskukset voidaan em. pohjalta perustaa valtioneuvoston yleisistunnon päätöksellä ilman eduskunnan suostumusta.

Maakuntalain tultua voimaan sovelletaan maakuntien valtakunnallisiin palvelukeskuksiin maakuntalain 128 §:n säännöksen mukaan osakeyhtiölakia, julkisuuslakia, kielilakia ja arkistolakia. Lainsäädäntö ei estä avoimuutta ennen säännöksen voimaantuloa ja avoimuusperiaatetta myös suositellaan noudatettavan.

Koska maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset ovat osakeyhtiöitä, sovelletaan niissä työsopimuslakia. Työsopimuslaissa ei ole vastaavaa rekrytointin avoimuuden ja julkisuuden periaatetta kuin on kunnallisessa viranhaltijalaissa valittaessa viranhaltijaa kuntaan tai valtion virkamieslaissa valittaessa virkamiestä valtionhallinnon tehtäviin.

Väliaikainen valmistelutoimielin ja sen henkilöstö

Maakunnan toiminnan käynnistämiseksi tarvitaan väliaikainen hallinto huolehtimaan niistä välttämättömistä valmistelevista toimista, joita on tehtävä lainsäädännön voimaantulon jälkeen, mutta ennen vaaleilla valitun maakuntavaltuuston toimikauden alkamista. Väliaikaishallinnon monijäsenisestä valmistelutoimielimestä säädetään voimaanpanolain 6 §:ssä. Sen mukaan maakunnan väliaikaisesta toimielimestä on sovittava maakunnan alueen maakunnan liiton, kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalityön yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin, pelastuslaitoksen, elinkeino- ja ympäristökeskuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston kesken. Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava edellä mainittujen organisaatioiden viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Valmistelutoimielimen jäsenet pysyisivät virka- tai työsuhteessa edellä mainittuihin organisaatioihin, mutta heidät vapautettaisiin tehtävistään, jotta he voisivat toimia valmistelutoimielimessä tarvittaessa kokoaikaisestikin.

Voimaanpanolain 7 §:n mukaan väliaikainen valmistelutoimielin voi palkata palvelukseensa henkilöstöä työsopimus- tai virkasuhteeseen määräajaksi siten, että palvelusuhde päättyy viimeistään 31.12.2018. Palvelusuhdeena on tarkoituksenmukaista käyttää työsopimussuhdetta, jollei tehtävään liity julkisen vallan käyttöä. Vaikka aluehallintovirastot eivät ole säännöksen mukaan mukana sopimassa väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta, voidaan myös aluehallintovirastoista rekrytoida henkilöstöä väliaikaishallintoon.

Laissa ei ole säädetty tarkemmin rekrytoinnin edellytyksistä. Tehtävien menestyksellinen hoitaminen edellyttää riittävää kokemusta ja asiantuntemusta vastaavatyypisistä tehtävistä. Valmistelutoimielimen määräajaisesti palkkaamiin henkilöihin sovelletaan KVTES:iä.

Julkisuuslaki

Väliaikainen valmistelutoimielin on osa maakuntaa ja siihen tulee sovellettavaksi julkisuuslaki maakuntien perustamisesta lukien. Myös maakuntien valtakunnallisiin palvelukeskuksiin sovellettaisiin julkisuuslakia hallituksen esityksen mukaan maakuntalain 128 §:n perusteella. Hallituksen esityksen mukaan palvelukeskuksia koskeva maakuntalain 16 luku tulisi voimaan 1.3.2018 lukien, jolloin maakuntavaltuustot aloittavat toimikautensa. Eduskunnalle tullaan kuitenkin esittämään, että edellä mainittua 128 §:ää sovellettaisiin jo maakuntalain voimaan tulosta lukien.

Rekrytoinnin näkökulmasta erityistä merkitystä ei ole sillä, tuleeko julkisuuslaki sovellettavaksi vai ei. Merkitystä on sijaan sillä onko kyse viranhaltijaksi vai työsopimussuhteeseen ottamisesta. Viranhaltijaksi voidaan ottaa vain avoimen ja julkisen hakumenettelyn kautta. Työsopimuslaissa ei vastaavaa edellytystä ole.

Rekrytoinnin periaatteet

Rekrytointi maakuntien palvelukeskusyhtiöiden pysyviin työsuhteisiin toteutetaan niille henkilöille kohdennettujen hakujen kautta, joita liikkeenluovutusperiaate koskee. Pysyviin työsuhteisiin rekrytoidaan henkilöstöä silloin, kun tehtävät ovat pysyviä ja jatkuvat myös siirtymäajan jälkeen.

Samaa periaatetta noudatetaan yli vuoden kestäviin määräaikaisuuksiin, jos on oletettavaa, että pätevää ja ennakolta siirtymishaluista henkilöstöä on maakuntiin lain perusteella siirtyvien joukossa.

Ilmoittautumismenettelyä varten on hankittu sähköiseksi rekrytointikanavaksi Kuntarekry.

Tarkoin määriteltyihin lyhytaikaisiin projekteihin on mahdollista rekrytoida suorahakuna kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiotyönantajilta tarvittava määräaikainen nimetty työpanos.

Rekrytoinnissa on kiinnitettävä huomiota palkkaperusteiden selkeyteen ja siihen, että kokonaispalkkataso ei nouse. Mikäli palvelukeskuksiin siirtyvän henkilöstön tehtävien vaativuus kasvaa, on myös palkkausta kuitenkin perusteltua tarkastella.

Väliaikainen valmistelutoimielin voi rekrytoida henkilöstöä lain mukaan vain määräaikaisiin palvelussuhteisiin. Myös maakuntien väliaikaisten toimielinten yli vuodeksi tekemissä rekrytoinneissa noudatetaan avointa hakumenettelyä. Tarvittaessa työsopimussuhteisen henkilöstön rekrytoinnissa voidaan käyttää niihin henkilöihin kohdennettua hakumenettelyä, joita liikkeenluovutusperiaate koskee.

Rekrytointiprosessissa olisi tärkeää käyttää muutoinkin julkisen hallinnon rekrytoinnissa noudatettavia periaatteita esim. dokumentoinnin osalta.

alueuudistus.fi